

Nr 155.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till avlöningsbestämmelser för övningslärare och kyrkomusiker m. m. jämte i ämnet väckta motioner.
(5:e avd.)

I propositionen nr 234 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 31 mars 1950, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att dels utfärda avlöningsreglemente för övningslärare och avlöningsreglemente för kyrkomusiker i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats; dels under de förutsättningar och i den omfattning, som i propositionen förordats, vidtaga ändringar i sålunda utfärdade reglementen; dels med iakttagande av de huvudgrunder, som i propositionen förordats, utfärda erforderliga bestämmelser om övergång till sagda reglementen; dels ock med avsende å ämneslärare vid fortsättnings- och ersättningskolor meddela bestämmelser av i huvudsak den innebörd, som i propositionen angivits.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lindén* och *Norman* (I: 469) och den andra inom andra kammaren av herrar *Allard* och *Sundström* (II: 559), i vilka motioner hemställts, att riksdagen i enlighet med 1941 års lärarlönesakkunnigas förslag fattar beslut om att ordinarie och extra ordinarie gymnastiklärare måtte för tjänstgöring såsom instruktör i gymnastik för lärare vid folkskolan få inräkna det antal veckotimmar, som skolöverstyrelsen bestämmer;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sjödahl m. fl.* (I: 470) och den andra inom andra kammaren av herrar *Kyling* och *Malmborg* i Skövde (II: 558), i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte uttala sig för att 12 § mom. 1 i den föreslagna stadgan för övningslärare erhåller följande lydelse.

Ordinarie och extra ordinarie lärare, som å sin tjänst meddelar undervisning under minst 14 veckotimmar, må därutöver tillgodoräkna sig högst tre veckotimmar,

då undervisningen avser utbildning av lärare i något av ämnena teckning, musik, gymnastik med lek och idrott samt manlig eller kvinnlig slöjd vid folk- eller småskoleseminarierna eller i ämnet hushållsgöromål vid statens skolköksseminarium och hushållsskola,

då fyllnadstjänstgöring föranleder tidsödande resor eller

då eljest särskilda skäl föreligga;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Mosesson m. fl.* väckt motion (II: 560), vari hemställts, att riksdagen vid eventuell bifall till Kungl. Maj:ts proposition ville göra det bestämda uttalandet, att lönegradsplaceringen för

musik-, tecknings- och gymnastiklärare vid de högre läroanstalterna snart måtte föreläggas riksdagen för förnyat övervägande.

Den allmänna lönereglering, som den i juli 1947 genomfördes för stats-tjänstemän och befattningshavare inom viss icke-statlig verksamhet, omfattade icke övningslärarna vid de statliga och de statsunderstödda kommunala skolorna samt kyrkomusikerna.

Genom principbeslut vid 1948 och 1949 års riksdagar har emellertid frågan om den framtida övningslärar- och kyrkomusikerorganisationen lösts, och i samband därmed har även ställning tagits till grunderna för den löneroglering för dessa personalgrupper, vilken är avsedd att genomföras i anslutning till omorganisationen.

1948 års riksdagsbeslut i övningslärarfrågan innebär i stort sett att undervisning vid olika skolor och i olika ämnen i största möjliga utsträckning skall sammanföras till enhetliga tjänster. Ställning har därvid även tagits till frågorna om lärarnas maximala tjänstgöringsskyldighet och om förutsättningarna för tillämpning av olika anställningsformer. Inrättandet av ordinarie tjänster har, vad angår tjänstgöringens omfattning, anknutits till ett särskilt begrepp, full tjänstgöring, som understiger lärarnas maximitjänstgöringsskyldighet och som i allmänhet — utom i vissa preciserade fall — omfattar 30 veckotimmar eller, vid fortsättningsskolan, 1 080 timmar för år. Denna åtskillnad mellan maximitjänstgöringsskyldighet och full tjänstgöring har gjorts i syfte att antalet ordinarie tjänster ej skall bli va alltför begränsat. Löneavvägningen innebär att vid tjänstgöring utöver full tjänstgöring skall utgå dels löneplanslön och dels timlärararvode, att vid full tjänstgöring skall utgå löneplanslönen utan reduktion och att vid mindre än full tjänstgöring skall — förutsatt att läraren ej är ordinarie lärare eller timlärare — utgå löneplanslönen reducerad med $\frac{1}{30}$ för varje veckotimme, varmed undervisningsskyldigheten understiger 30 veckotimmar. *1949 års beslut i kyrkomusikerfrågan* innebär ett bibehållande för kantorernas del av den hittillsvarande kombinationen till enhetliga tjänster av kyrkomusikalisk tjänstgöring och tjänstgöring såsom folk- eller småskollärare; vid dessa tjänster har emellertid avlöningen ansetts lämpligen böra konstrueras såsom summan av löneplanslön för lärartjänstgöringen och ett kantorstilllägg för den kyrkomusikaliska tjänstgöringen. För organisternas del skall enligt principbeslutet såvitt möjligt anordnas heltidstjänstgöring genom att den kyrkomusikaliska tjänstgöringen och tjänstgöring som musiklärare i skola kombineras till enhetlig tjänst. Anställnings- och avlöningsförhållandena för organisterna komma därför att förete stora likheter med övningslärarnas; vid den evalvering av den kyrkomusikaliska tjänstgöringen i visst antal veckotimmar, som erfordras för tillämpningen av bestämmelser om tjänstgöringsskyldighet och avlöning, är även att beakta skyldigheten att i viss utsträckning meddela fri musikundervisning.

Grundvalen har genom de sålunda fattade principbesluten blivit lagd dels för innehållet i de närmare bestämmelser i organisatoriskt avseende, som det ankommer på Kungl. Maj:t att utfärda och som i huvudsak äro avsedda

att inrymmas i en övningslärarstadga och en kyrkomusikerstadga, dels ock för innehållet i blivande avlöningsbestämmelser för övningslärare och kyrkomusiker. Från personalens organisationer ha efter principbeslutens fattande framställts invändningar i olika avscenden mot dessa. Exempelvis har gjorts gällande, att maximitjänstgöringen borde nedsättas till 30 veckotimmar och att, om maximitjänstgöringen alltjämt skulle överstiga vad som fastställts som full tjänstgöring, skillnaden borde uppfattas som övertidstjänstgöring och ersättas efter särskilda grunder. Vidare har påyrkats, att full tjänstgöring skulle nedsättas under 30 veckotimmar i vissa andra fall än där detta skulle ske enligt principbeslutet. Förslag ha också framställts om att extra ordinarie anställning skulle kunna erhållas vid mindre undervisningsskyldighet än 15 veckotimmar i fall, då omständigheterna icke medgivit en undervisningsskyldighet av nämnda omfattning. Beträffande dessa ändringsförslag anföres i propositionen, att de förelågo redan vid tidpunkterna för principbeslutet och att till stöd för dem icke numera åberopats några nya skäl av beskaffenhet att böra föranleda ändring. Det har dessutom beaktats, att de beslutade lönegradsplaceringarna på sådant sätt sammanhånga med innehållet i övrigt i de fattade besluten, att en ändring på väsentliga punkter knappast kan anses böra vidtagas utan att organisations- och lönerегleringsfrågan tages under omprövning. Härför har emellertid tillräcklig anledning icke syntts föreligga.

Avlöningsbestämmelser för övningslärare och kyrkomusiker.

I propositionen lämnas å s. 3—10 en närmare redogörelse för den tidigare behandlingen av frågan om lönerегlering för övningslärare och kyrkomusiker ävensom för räckvidden och innebörden av 1948 och 1949 års riksdagens principbeslut beträffande dessa personalgrupper. Till denna redogörelse tillåter sig utskottet hänvisa.

Den vid 1948 års riksdag beslutade lönegradsplaceringen av ordinarie och extra ordinarie övningslärare framgår av följande tabell.

T j ä n s t	Ordinarie lönegrad	Extra ordinarie lönegrad
I <i>teckning, musik eller gymnastik med lek och idrott</i>	Ca 21	} Ce 20
dock vid högre allmänt läroverk och högre tekniskt läroverk.....	Ca 23	
samt vid folkskoleseminarium och småskoleseminarium.....	Ca 25	
I <i>hushållsgöromål</i>	Ca 18	} Ce 17
dock vid kvinnligt folkskoleseminarium, småskoleseminarium, kommunal flickskola och statens normalskola	Ca 20	
samt vid statens skolköksseminarium och hushållsskola	Ca 25	
I <i>kvinnlig slöjd</i>	Ca 16	} Ce 15
dock vid kommunal flickskola och statens normalskola	Ca 18	
samt vid kvinnligt folkskoleseminarium, småskoleseminarium och statens skolköksseminarium och hushållsskola	Ca 23	
I <i>manlig slöjd</i> högre kompetens	Ca 18	Ce 17
lägre kompetens	Ca 16	Ce 15
dock vid manligt folkskoleseminarium	Ca 23	Ce 21

Härvid är att beakta, att lönen för extra ordinarie lärare skall minskas med $\frac{1}{30}$ för varje veckotimme, varmed tjänstgöringsskyldigheten understiger 30 veckotimmar.

Frågan om löneförmånerna för timlärarna har icke närmare behandlats i samband med principbeslutet i övningslärarfrågan.

Vad angår löneställningen för kyrkomusiker enligt 1949 års riksdagsbeslut, framgår lönegradsplaceringen för *organister* och *biträdande kyrkomusiker* av följande sammanställning.

Befattning	Lönegrad
Domkyrkoorganist	Ca 26
Annan ordinarie organist:	
a) som uppfyller föreskrivna behörighetsvillkor i fråga om avlagda examina	Ca 24
b) som icke uppfyller nämnda behörighetsvillkor	Ca 23
Extra ordinarie organist:	
a) som uppfyller föreskrivna behörighetsvillkor i fråga om avlagda examina	Ce 24
b) som icke uppfyller nämnda behörighetsvillkor	Ce 23
Extra organist:	
a) som avlagt högre organistexamen, högre kantorsexamen och musiklärarexamen	Cg 21
b) som avlagt minst en av nämnda examina	Cg 19
c) som avlagt organist- och kantorsexamen	Cg 16
Extra ordinarie biträdande kyrkomusiker,	
därest för innehav av tjänsten kräves högre organistexamen, högre kantorsexamen och musiklärarexamen	Ce 24
därest för innehav av tjänsten kräves minst en av nämnda examina	Ce 21
därest för innehav av tjänsten kräves organist- och kantorsexamen	Ce 18
Extra biträdande kyrkomusiker: vid vikariat å tjänst med kompetenskraven	
a) högre organistexamen, högre kantorsexamen samt musiklärarexamen	Cg 21
b) minst en av nämnda examina	Cg 19
c) organist- och kantorsexamen	Cg 16
dock att extra biträdande kyrkomusiker, som icke uppfyller de för tjänsten uppställda kompetenskraven, icke skall placeras i högre lönegrad än hans egen utbildning skulle berättiga honom till vid anställning såsom extra organist.	

Även för dessa befattningshavare är den s. k. trettiondelsregeln tillämplig i den mån de ej inneha ordinarie tjänst med heltidstjänstgöring; erinras må att vissa domkyrkoorganisttjänster och alla andra ordinarie organisttjänster äro heltidstjänster.

Därest Kungl. Maj:t bestämmer, att biträdande kyrkomusikertjänst endast skall vara förenad med arvode, förutsättes att Kungl. Maj:t även fastställer arvodets storlek.

Kantorerna skola öfver lön å folk- eller småskollärartjänsten erhålla kantorstillägg, beräknat med utgångspunkt från lönen i 20 löneklassen, om vederbörande avlagt minst organist- och kantorsexamen, och eljest från lönen i 18 löneklassen. Kantorstillägget utgör ett belopp motsvarande $\frac{1}{30}$ av årslönen i löneklassen för varje veckotimme, dock minst $\frac{3}{30}$ av årslönen.

Vad slutligen angår *orgelspelare* erhålla dessa arvode beräknat med utgångspunkt från lönen i 18 löneklassen, om vederbörande avlagt minst organist- och kantorsexamen, och eljest från lönen i 10 löneklassen.

1941 års lärarlönesakkunniga ha med skrivelse, dagtecknad den 31 december 1949, avlämnat betänkande med förslag till avlöningsreglemente för övningslärare m. m. (stencilerat). Över betänkandet ha infordrade utlåtanden avgivits av statskontoret, statens lönenämnd och skolöverstyrelsen. Svenska fackläraryöförbundet, Musiklärarynas riksförbundet och Svenska gymnastiksällskapet ha i en promemoria utvecklats sina synpunkter på de i betänkandet framlagda förslagen. Därjämte ha fackläraryöförbundet och Läroverkslärarynas riksförbundet inkommit med vissa framställningar i ämnet.

Lärarlönesakkunniga ha vidare den 9 februari 1950 avgivit betänkande med förslag till avlöningsreglemente för kyrkomusiker (stencilerat). Jämväl över detta betänkande ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av statskontoret, statens lönenämnd och skolöverstyrelsen. Centralstyrelsen för Sveriges allmänna organist- och kantorsförening har inkommit med en skrift, vari utvecklas vissa synpunkter på frågan om avlöningsbestämmelser för kyrkomusiker.

De av de sakkunniga utarbetade förslagen till avlöningsreglementen för övningslärare och kyrkomusiker ha fogats såsom bilagor vid statsrådsprotokollet i detta ärende (bilagor 1 och 2).

Det föreslagna övningsläraryreglementet är till en början avsett att tillämpas å de övningslärare, som omfattas av det av 1948 års riksdag fattade principbeslutet, nämligen övningslärarna vid folk- och småskoleseminarier, allmänna läroverk, högre tekniska läroverk, läroanstalter för blinda, vårdanstalten för blinda med komplicerat lyte, läroanstalter för dövstumma, högre kommunala skolor, folkskolor samt fortsättningskolor.

Enligt lärarlönesakkunnigas förslag böra emellertid såväl den förutsatta övningslärarystadgan som avlöningsreglementet för övningslärare givas en sådan utformning, att författningarna täcka även vissa lärarkategorier vilka icke inbegripits i 1948 års principbeslut. De sakkunniga ha erinrat om att föredragande departementschefen i propositionen 1948: 136 uttalade, att det vore önskvärt att löneregleringen, allt eftersom erfarenheter vunnes, utsträcktes att omfatta ytterligare skolformer och att det exempelvis syntes böra övervägas, om övningslärarna vid de statsunderstödda privatläroverken kunde innefattas i löneregleringen, därest en allmän lönereglering komme till stånd vid dessa skolor. Lärarlönesakkunniga ha utformat sitt förslag till avlöningsreglemente från utgångspunkten, att reglementet jämväl skall gälla för övningslärare vid privatläroverken och folkhögskolorna; enligt av särskilda sakkunniga framlagt förslag skulle nämligen övningslärarna vid privatläroverken inordnas i samma lönesystem som övriga övningslärare, och vidare hade lärarlönesakkunniga själva i annat sammanhang föreslagit, att övningslärarna vid folkhögskolorna skulle inordnas i samma lönesystem.

I formellt hänseende har tillämpningsområdet för övningsläraryreglementet

ansetts kunna angivas sålunda, att det äger tillämpning å lärare, som avses i stadgan för övningslärare.

Det föreslagna kyrkomusikerreglementet har angivits skola äga tillämpning å organister, biträdande kyrkomusiker, kantorer och orgelspelare, som avses i kyrkomusikerstadgan.

De båda föreslagna avlöningsreglementena innefatta icke i alla delar de materiella bestämmelser, som skola tillämpas, utan innehålla i vissa avseenden endast hänvisningar till andra avlöningsreglementen, såsom statens allmänna avlöningsreglemente (Saar) eller avlöningsreglementet för folkskolan (Arf).

Gränsdragningen mellan bestämmelser, som anses böra inflyta i avlöningsreglementet, och bestämmelser, som anses böra meddelas i annan ordning, har i vissa avseenden skett på annat sätt i de föreslagna reglementena än i de nu gällande. Till en början ha bestämmelser, vilka motsvara vissa, särskilt i Saar men även i Arf meddelade stadganden, här tänkts i stället skola meddelas i respektive stadga; å andra sidan ha i reglementsförslagen intagits vissa bestämmelser i ämnen, som ansetts icke böra regleras i Saar eller Arf. Främst gäller detta beträffande det föreslagna övningslärarreglementet, i vilket intagits åtskilliga bestämmelser, som återfinnas i tilläggsbestämmelserna till Saar.

Vad härefter angår innehållet i de särskilda reglementsbestämmelserna, skiljer sig detta, såvitt angår det föreslagna övningslärarreglementet, på en mångfald punkter från det, som finnes i motsvarande bestämmelser i Saar och Arf. Till stor del är fråga om skiljaktigheter i formuleringen, vilka äro av ringa eller ingen betydelse. I vissa fall föreligga emellertid mera betydande avvikelser från Saar och Arf, vilka ansetts betingade av speciella förhållanden inom reglementets tillämpningsområde.

Det föreslagna kyrkomusikerreglementet överensstämmer däremot i fråga om detaljregleringen av olika spörsmål i regel mycket nära med Saar och Arf.

Beträffande *remissyttrandena* hänvisar utskottet till s. 16—19 i propositionen.

Föredragande statsrådet har anfört bl. a. följande.

»I fråga om tidpunkten för genomförandet av omorganisationen och den därmed förenade löne regleringen har i propositioner till såväl föregående års som detta års riksdag uttalats, att densamma borde förläggas till den 1 juli 1950, och dessa uttalanden ha av riksdagen lämnats utan erinran; såsom framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen för frågornas tidigare handläggning, intaga dessa frågor i olika avseenden en tydlig särställning bland aktuella lönefrågor. Vad den nya kyrkomusikerorganisationen beträffar, torde man emellertid få räkna med att lagakraftgäande beslut om distriktsindelning och tjänstetyper m. m. kan föreligga först något senare än den 1 juli innevarande år. Med hänsyn härtill vill jag föreslå, att övningslärarreformen genomföres den 1 juli 1950 och att kyrkomusikerreformen genomföres vid samma tidpunkt eller, såvitt gäller enskilda kyrkomusiker-

distrikt, vid månadsskiftet näst efter den tidpunkt därefter, då lagakraft-ägande beslut i organisatoriskt avseende föreligger; kyrkomusikerreformen skulle alltså komma att genomföras successivt, efter hand som organisationen blir vederbörligen fastställd. Hemställan i fråga om tidpunkten för kyrkomusikerorganisationens genomförande göres i särskild proposition denna dag.¹

Förslag till avlöningsbestämmelser för övningslärare och kyrkomusiker ha, såsom av det föregående framgår, utarbetats av 1941 års lärarlönesakkunniga och föreligga i form av två nya avlöningsreglementen, avlöningsreglementet för övningslärare och avlöningsreglementet för kyrkomusiker. Anordningen med två särskilda avlöningsreglementen har godtagits vid remissbehandlingen.

För egen del har jag icke kunnat undgå att hysa en viss tvekan om lämpligheten av att för detta ändamål tillskapa nya avlöningsreglementen. Vad först angår avlöningsbestämmelserna för övningslärare synes mig det önskemålet ligga nära till hands, att dessa bestämmelser intagas i samma avlöningsförfattning som gäller för övriga lärare vid respektive skolor, så att skolmyndigheterna icke nödgas tillämpa skilda avlöningsreglementen för ämneslärare och övningslärare. Avlöningsförhållandena för övningslärarna kräva visserligen i några avseenden en särskild reglering, beroende på möjligheten till reducerad tjänstgöring samt fyllnadstjänstgöring, men en verkställd undersökning rörande de härför erforderliga särbestämmelserna har synts mig giva vid handen, att dessa särbestämmelser bliva av så begränsad omfattning, att de knappast i och för sig kunna tillräckligt motivera utfärdandet av ett fristående avlöningsreglemente; en annan sak är att lärarlönesakkunniga i sitt förslag inarbetat en del tilläggsbestämmelser samt utformat åtskilliga avlöningsregler på annat sätt än motsvarande bestämmelser i de av statsmakterna prövade avlöningsreglementena, ett förhållande vartill jag i det följande återkommer. Jag har ej heller blivit helt övertygad om lämpligheten av att i en författning sammanföra avlöningsbestämmelser för kyrkomusiker av två helt skilda typer, av vilka den ena kommer att finnas i vissa kyrkomusikerdistrikt och den andra i andra sådana distrikt; mera naturligt kunde ha varit att reglera kantorernas avlöningsförhållanden i folkskolans avlöningsreglemente och organisternas — vilka närmast överensstämmer med statstjänstemännens — i statens allmänna avlöningsreglemente. Jag vill också erinra om att motsvarande spörsmål ingående dryftats i propositionen 1948:225 och att i denna anförts åtskilliga enligt min mening tungt vägande skäl för att koncentrera avlöningsbestämmelserna till så få författningar som möjligt.

I den nu förhandenvarande situationen har jag emellertid, oavsett den tveksamhet åt vilken jag sålunda ansett mig böra giva uttryck, slutligen stannat vid att förorda ett genomförande av de sakkunnigas förslag om utfärdande av nya avlöningsreglementen. Jag har härvid fäst visst avseende vid det förhållandet, att man knappast utan att närmare erfarenhet

¹ Proposition nr 231.

vunnits kan våga mera bestämt avgöra, huruvida den detaljreglering, som nu föreslås, i alla avseenden är den mest lämpliga för den egenartade organisationsform med kombinerade tjänster, som här är avsedd att genomföras. Frågan kan dessutom komma att påkalla förnyat ståndpunktstagande i anledning av blivande förslag om utfärdande av statliga avlöningsbestämmelser för ytterligare personalgrupper.

Avlöningsreglementenas tillämpningsområden böra enligt min mening bringas att sammanfalla med vad som följer av de fattade principbesluten. Jag anser mig sålunda icke kunna förorda, att avlöningsreglementet för övningslärare redan från och med den 1 juli 1950 erhåller tillämpning på övningslärare vid de statsunderstödda privatläroverken och folkhögskolorna, till vilkas framtida avlöningsförhållanden riksdagen ännu icke tagit ställning; vid bifall till de förslag rörande grunderna för en löneroglering för lärarpersonalen vid dessa skolor, som i annat sammanhang föreläggas innevarande års riksdag,¹ räknar jag emellertid med att dessa skolors övningslärare skola erhålla sina anställnings- och avlöningsförhållanden reglerade på i huvudsak samma sätt som övriga övningslärare och att en sådan reglering skall kunna genomföras samtidigt med löneroglering för samma skolors ämneslärare. I detta sammanhang må vidare nämnas, att de sakkunniga föreslagit, att ordinarie och extra ordinarie lärare i gymnastik och idrott må för tjänstgöring såsom instruktör i gymnastik för lärare vid folkskolan inräkna det antal veckotimmar, som skolöverstyrelsen bestämmer. Statskontoret har avstyrkt förslaget och uttalat, att dess genomförande skulle kunna medföra avsevärda kostnader för staten, under det att skolöverstyrelsen däremot tillstyrkt förslaget och ansett, att motsvarande anordning borde genomföras för övningslärare i andra ämnen. För egen del är jag icke beredd att nu framlägga förslag i ämnet. Här må vidare erinras om att 1948 års riksdag vid sin behandling av frågan om löneroglering för övningslärare gjorde ett uttalande av innebörd, att löneställningen för trädgårdslärare vid folkskoleseminarierna borde avvägas med beaktande av löneställningen för övningslärarna. 1941 års lärarlönesakkunniga ha avgivit ett särskilt förslag i ämnet, avseende ändrad lönegradsplacering, men förslaget har vid äskandet av anslag till seminariernas verksamhet för nästa budgetår icke ansetts böra föranleda förslag till innevarande års riksdag.

Vad härefter angår innehållet i de föreslagna avlöningsreglementena redogör jag i det följande för min inställning till hithörande frågor i anslutning till de sakkunnigas förslag och de avgivna remissyttrandena. Bortsett från att jämkningar synts mig böra vidtagas i en del närmare angivna avseenden, har jag ansett de sakkunnigas förslag i sakfrågorna vara väl ägnade att läggas till grund för förslag till riksdagen. Emellertid anser jag i likhet med statens lönenämnd en överarbetning av avlöningsreglementena, särskilt av avlöningsreglementet för övningslärare, böra föregå utfärdandet.

Såsom av det föregående framgår har vid remissbehandlingen — särskilt av förslaget till avlöningsreglemente för övningslärare — uppmärksamats,

¹ Propositionerna nr 232 och 235.

att de särskilda bestämmelserna föreslagits fördelade på stadga, avlöningsreglemente och tilläggsbestämmelser på annat sätt än som eljest är brukligt. Även härvidlag bör enligt min uppfattning en närmare anpassning efter vedertagna normer ske; dessa ha givetvis icke tillkommit utan att ha föregåtts av noggranna överbäganden, och i allmänhet synas tillräckliga skäl till avsteg från dem saknas. Mot att förvaltningsbestämmelserna i stor utsträckning överflyttats från avlöningsreglementet till stadgan synes mig emellertid icke böra riktas erinran; vid genomförandet av den senaste allmänna löneregleringen medtogos dylika bestämmelser i statens allmänna avlöningsreglemente närmast av den anledningen, att en allmän verksstadga eller liknande författning saknas. De tilläggsbestämmelser av olika slag, som införts i reglementena, böra däremot utgå; såsom statens lönenämnd anfört äro de i allt fall icke fullständiga, och den av de sakkunniga föreslagna anordningen, att Kungl. Maj:t skulle äga ändra reglementet, i vad det kan anses innehålla tilläggsbestämmelser, i större utsträckning än andra reglementsbestämmelser, synes mig knappast möjlig att genomföra, då tilläggsbestämmelserna icke på något sätt redovisats för sig. Vidare böra, såsom lönenämnden påyrkat, i reglementena icke intagas materiella bestämmelser av besparingsreglementstyp rörande ersättning vid resor utan allenast hänvisas till allmänna resereglementet och av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser; det torde få förutsättas, att dylika ersättningar i förekommande fall skola bestridas från samma anslag, varifrån statsbidrag till lärarnas löner utgår. Även bestämmelserna om den slutliga fördelningen mellan olika skolor samt mellan de kyrkliga kommunerna och skolväsendet av löneförmånerna vid fyllnadstjänstgöring böra meddelas i annan ordning än genom införande i avlöningsreglementet. Vad slutligen angår det förhållandet, att reglementena i vissa avseenden endast innehålla hänvisning till statens allmänna avlöningsreglemente med därtill hörande tilläggsbestämmelser, finner jag i likhet med lönenämnden detta innebära en viss olägenhet — denna skulle icke ha uppkommit, om övningslärarna och kyrkomusikerna inordnats under de nu befintliga avlöningsreglementena — men jag anser den likväl icke vara så stor, att den bör föranleda omtryck av avsedda, tämligen omfattande bestämmelser, särskilt som de statliga och högre kommunala skolmyndigheterna i allt fall ha att tillämpa statens allmänna avlöningsreglemente på annan lärarpersonal än övningslärarna.

Vid utfärdandet av statens allmänna avlöningsreglemente och folkskolans avlöningsreglemente har tillämpats den ordningen, att riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att utfärda reglementena i huvudsaklig överensstämmelse med framlagda författningsförslag; Kungl. Maj:t har härigenom blivit oförhindrad att vidtaga förtydliganden eller eljest redaktionella jämkningar i författningarna, såväl vid utfärdandet som därefter. Kungl. Maj:t har vidare bemyndigats att utan riksdagens medverkan ändra avlöningsbestämmelserna, dels då skäl föreligga att utsträcka tillämpningen av enligt reglementena för vissa grupper av tjänstemän gällande

bestämmelser till andra, i stort sett likartade grupper, dels då riksdagens beslut i organisations- eller anslagsfrågor föranleda tillägg till eller ändring i reglementenas bestämmelser, så framt dessa tillägg eller ändringar icke avvika från de principer, på vilka avlöningsreglementenas bestämmelser äro byggda, dels ock då skäl föreligga att i samband med ändringar och tillägg, som nyss sagts, vidtaga vissa modifikationer av gällande bestämmelser. Därjämte har Kungl. Maj:t bemyndigats att utfärda övergångsbestämmelser i samband med löneregleringen.

Beträffande utfärdandet av de nu föreslagna avlöningsreglementena torde böra förfaras på i huvudsak samma sätt, och motsvarande bemyndiganden böra i anslutning därtill utverkas av riksdagen. Med hänsyn till den sena tidpunkt, vid vilken de sakkunniga avgivit sina förslag, har emellertid möjlighet icke funnits att nu framlägga överarbetade författningsförslag. I stället framläggas de av de sakkunniga utarbetade förslagen, varjämte jag i det följande redovisar de ändringar i dem, som enligt min mening böra vidtagas. Den överarbetning därutöver, som jag i det föregående förordat, åsyftar endast att bringa reglementena i bättre överensstämmelse sinsemellan samt med statens allmänna avlöningsreglemente och folkskolans avlöningsreglemente, och den synes därför, såvitt jag kunnat finna, icke behöva medföra, att Kungl. Maj:t nu av riksdagen allenast bemyndigas utfärda provisoriska avlöningsreglementen med tidsbegränsad giltighet. Jag förordar sålunda, att Kungl. Maj:t för sig utverkar bemyndigande att utfärda reglementena i huvudsaklig överensstämmelse med de av mig framlagda förslagen; samma förfaringssätt tillämpades vid utfärdandet år 1949 av SPA-reglementet. Vad slutligen angår övergångsbestämmelserna, har jag ansett mig böra i det följande redovisa min ståndpunkt i huvudfrågorna närmast med hänsyn till att dessa — särskilt enligt de sakkunnigas förslag beträffande övningslärare — äro av betydande räckvidd och till att sakkunnigförslagen härvid delvis bygga på olika principer, alltefter det fråga är om övningslärare eller kyrkomusiker. Ett sådant generellt bemyndigande att utfärda övergångsbestämmelser, som Kungl. Maj:t erhållit i anslutning till den allmänna löneregleringen, lär emellertid icke kunna undvaras.»

I fråga om *detaljbestämmelserna* i de av lärarlönesakkunniga utarbetade, vid propositionen såsom bilagor 1 och 2 fogade förslagen till avlöningsreglementen lämnas i propositionen närmare redogörelser (s. 25—60 beträffande avlöningsreglementet för övningslärare samt s. 60—75 beträffande avlöningsreglementet för kyrkomusiker). Till dessa redogörelser tillåter sig utskottet hänvisa.

Löneförhållandena för ämneslärare vid fortsättnings- och ersättningskolor.

Bland de spörsmål, som enligt direktiven för 1941 års lärarlönesakkunnigas arbete skulle upptagas till bedömande av dessa sakkunniga, ingick även frågan om anställnings- och avlöningsvillkoren för ämneslärare och övningslärare vid fortsättnings- och ersättningskolor.

Rörande anställnings- och avlöningsförhållandena för fortsättningsskolans övningslärare ha lärarlönesakkunniga framlagt förslag, vilka föranlett ett principiellt ställningstagande vid 1948 års riksdag.

Beträffande löneförmånerna för ämneslärare vid fortsättnings- och ersättningskolor ha lärarlönesakkunniga i ett den 25 november 1948 dagtecknat betänkande (stencilerat) framlagt utredning och förslag. Över detta betänkande ha, efter remiss, statskontoret, statens lönenämnd och skolöverstyrelsen ävensom Tjänstemännens centralorganisation yttrat sig.

Efter att ha lämnat en redogörelse för dels de ifrågavarande skolornas organisation och lärarnas hittillsvarande löneförhållanden (prop. s. 76—81), dels innebörden av lärarlönesakkunnigas förslag jämte däröver avgivna yttranden (prop. s. 81—84) — till vilken redogörelse utskottet får hänvisa — anför *föredragande statsrådet* för egen del följande.

»Minimiarvodena för fortsättningsskolans ämneslärare ha, såsom av den lämnade redogörelsen närmare framgår, ursprungligen avvägrats från utgångspunkten, att de borde medföra en något högre ersättning per undervisningstimme än som utginge vid undervisning i folkskolan. För folkskolans lärarpersonal ha lönerna sedermera höjts i olika sammanhang, bl. a. i anslutning till att det för statstjänstemännen gällande lönesystemet erhållit tillämpning å berörda personal. Vad angår fortsättningsskolans ämneslärare, ha deras minimiarvoden icke varit konstruerade på sådant sätt, att ändringar i folkskollärlönerna medfört några automatiska konsekvenser för dem. Arvodesbeloppen ha ändrats vid olika tillfällen, men de ha icke höjts i tillnärmelsevis samma grad som folkskollärlönerna. Resultatet har blivit, att minimiarvodena för undervisning i fortsättningsskolan för närvarande utgöra endast omkring hälften av det timarvode, som utgår för undervisning i folkskolan. Då härtill kommer, att de fastställda minimiarvodena i stort sett kommit att även tillämpas som maximiarvoden, har frågan om en arvodesreglering kommit att påkalla allt större uppmärksamhet. Till stöd för att sådan reglering skall ske kunna även åberopas rekryteringsskäl. Fortsättningsskolan kommer visserligen att avvecklas i samband med folkskolans fortsatta utbyggnad, men av allt att döma kommer det att dröja någon tid, innan folkskolan kan helt övertaga fortsättningsskolans uppgifter, och under denna tid är det angeläget, att skoldistriktet erhålla för undervisning i fortsättningsskola väl kvalificerade lärare. Under dessa förhållanden synes det naturligt att, då en lönereglering för fortsättningsskolans

övningslärare avses skola genomföras i samband med en allmän löneroglering för övningslärare, samtidigt upptaga frågan om löneförmånerna för fortsättningsskolans ämneslärare till förnyat bedömande.

1941 års lärarlönesakkunniga, vilka verkställt utredning i ämnet, ha föreslagit att ett enhetligt timarvode, överensstämmande med det som tillämpas för folkskolans timlärare, fastställes att gälla för all i detta sammanhang avsedd undervisning. Ett och samma arvode skulle sålunda tillämpas för samtliga lärare i allmänna ämnen samt i arbetskunskap (utom verkstadsarbete, slöjd och hushållsgöromål), såväl i ersättningsskolan som i fortsättningsskolan i trängre bemärkelse, och detta enhetliga arvode skulle sammanfalla med timarvodet vid undervisning i folkskolan. Skoldistrikt skulle emellertid vara oförhindrat att utgiva ersättning utöver timarvoden till lärare, för vilken ersättning bestämts i form av årsarvode med högre belopp än som motsvarar utgående timarvoden, och detsamma skulle gälla beträffande ordinarie eller extra ordinarie lärare i folkskolan, som med tjänstledighet från folkskoletjänsten förordnades att meddela undervisning i fortsättningsskola.

För egen del anser jag de sakkunnigas förslag, vilket godtagits i samtliga remissyttranden, väl avvägt och förordar därför, att förslaget genomföres. Efter arvodesregleringen böra kommunala lönetillägg icke få beviljas i andra fall än de sakkunniga angivit. Kungl. Maj:t torde böra för sig utverka riksdagens bemyndigande att meddela bestämmelser av i huvudsak här angiven innebörd, att träda i kraft den 1 juli 1950.

Såsom skolöverstyrelsen påpekat förekommer fortsättningsskolundervisning även för nomadbarn. Även vid denna undervisning torde nyssnämnda ersättningsgrunder böra erhålla tillämpning.

I det föregående har jag icke ingått på frågan om grunderna för statsbidrag till avlönande av lärare i fortsättningsskola och ersättningsskola. Denna fråga har behandlats i den på ecklesiastikdepartementets föredragning den 3 mars 1950 beslutade propositionen nr 155 angående anslag för budgetåret 1950/51 till avlöningar vid blind- och dövstumskolorna m. m., i vilken även äskats anslag för nästkommande budgetår till bidrag till avlöning åt lärare i fortsättningsskolor; av propositionen framgår, att merkostnaden på grund av förevarande arvodesreglering beräknats komma att under nästa budgetår uppgå till 1 miljon kronor och sedermera bliva lägre med hänsyn till den pågående minskningen av fortsättningsskolororganisationen. Slutligen må i detta sammanhang nämnas, att det i innevarande års statsverksproposition äskade anslaget till fortsättningsskolundervisning för nomadbarn, på sätt av statsverkspropositionen framgår, beräknats med hänsynstagande jämväl till kostnader, som kunde föränledas av arvodesregleringen.»

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär, att de principbeslut angående *lönereglering för övningslärare och kyrkomusiker*, som fattats av 1948 och 1949 års riksdagar, nu skola kompletteras med beslut om avlöningsbestämmelser för berörda befattningshavargrupper samt med erforderliga stadgebestämmelser, varefter den nya löneregleringen skulle träda i kraft den 1 juli 1950 eller, såvitt angår vissa kyrkomusiker, så snart lagkraftägande beslut i organisatoriskt avseende föreligger. Utskottet tillstyrker vad i nämnda hänseenden föreslagits i propositionen. Härvid förutsätter utskottet, att erforderlig samordning beträffande tidpunkten för löneregleringens ikraftträdande sker för befattningshavare, som samtidigt skola vara musiklärare och organister.

1948 års principbeslut beträffande övningslärare avsåg bl. a. lönegradsplaceringen för olika kategorier. I motionen II: 560 föreslås, att riksdagen skulle uttala sig för en omprövning av lönegradsplaceringen för vissa grupper av ifrågavarande lärare. Utskottet finner sig icke kunna tillstyrka en dylik åtgärd. Erinras må i detta sammanhang, att övningslärarnas lönegradsplacering liksom andra befattningshavargrupper kan väntas komma under allmän omprövning i ett sammanhang genom 1949 års tjänsteförteckningskommitté.

Enligt principbeslutet beträffande övningslärare skulle full tjänstgöring omfatta 30 veckotimmar, varvid i vissa särskilda fall nedsättning av timtalet för dylik tjänstgöring skulle kunna ske. Detta skulle vara fallet bl. a. beträffande lärare i teckning, musik och gymnastik vid folk- och småskoleseminarier, vilkas undervisningsskyldighet skulle begränsas till lägst 27 veckotimmar. I de likalydande motionerna I: 470 och II: 558 påyrkas, att även för lärare i manlig och kvinnlig slöjd vid folk- och småskoleseminarier måtte gälla enahanda nedsättning av tjänstgöringsskyldigheten.

Utskottet vill i anledning härav understryka, att den ifrågavarande differentieringen mellan seminariernas tecknings-, musik- och gymnastiklärare å ena och slöjdlärare å andra sidan ingår såsom ett led i 1948 års principbeslut. Den sakliga motiveringen för differentieringen är, enligt vad utskottet inhämtat, att slöjdlärarnas vid seminarierna arbetsuppgifter med avseende å utbildningen av folk- och småskollärare icke kunna anses lika krävande som motsvarande uppgifter för seminariernas tecknings-, musik- och gymnastiklärare. Det bör även beaktas, att de ordinarie slöjdlärarna vid seminarierna placerats 5—7 lönegrader över normalgraden för slöjdlärare, medan motsvarande avstånd för tecknings-, musik- och gymnastiklärare är 4 lönegrader. Slöjdlärarna vid seminarierna få sålunda redan genom sin lönegradsplacering anses relativt förmånligt ställda i lönehänseende. Då enligt utskottets mening tillräckliga skäl icke föreligga att nu frångå 1948 års beslut på denna punkt, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka yrkandet i de nyssnämnda motionerna. Frågan synes emellertid förtjänt av att följas

med uppmärksamhet, och erfarenheten får utvisa huruvida framdeles anledning kan föreligga att upptaga densamma till förnyat övervägande.

Utskottet delar föredragande statsrådets tveksamhet beträffande lämpligheten av att tillskapa två nya avlöningsreglementen, ett för övningslärare och ett för kyrkomusiker. Det bör enligt utskottets mening avgjort eftersträvas att undvika en återgång till de före 1947 års löneroglering för stats-tjänstemän m. fl. rådande förhållandena med avlöningsbestämmelser splittade på ett flertal avlöningsreglementen. Om utskottet likväl i sakens nuvarande läge ej vill motsätta sig den föreslagna anordningen med två nya avlöningsreglementen sker detta under framhållande av att frågan om utformningen av avlöningsbestämmelserna för övningslärare och kyrkomusiker bör kunna framdeles i lämpligt sammanhang upptagas till ny prövning.

Utskottet har i anslutning till vad föredragande statsrådet anfört utgått ifrån att därest framdeles löneroglering genomföres för de statsunderstödda privatläroverken och folkhögskolorna — varom principförslag förelagts riksdagen — även dessas övningslärare skola kunna inordnas under den nya övningslärarregleringen.

Föredragande statsrådet har förklarat sig icke beredd att framlägga förslag av innebörd, att gymnastiklärare, vilka tjäustgöra såsom instruktörer i gymnastik för lärare vid folkskolan, skulle få i sin tjänstgöring inräkna visst antal veckotimmar efter skolöverstyrelsens bestämmande. I motionerna I: 469 och II: 559 framföres yrkande av denna innebörd. Då enligt vad av propositionen framgår ifrågavarande spörsmål kan ha avseende å övningslärare jämväl i andra ämnen än gymnastik och sålunda svårigheter föreligga att överblicka konsekvenserna av den föreslagna anordningen, anser utskottet att frågan i första hand bör prövas genom Kungl. Maj:ts försorg. I sakens nuvarande läge finner sig utskottet icke böra tillstyrka det i de nämnda motionerna gjorda yrkandet.

I anledning av vad i propositionen anföres angående frågan om ändrad lönegradsplacering för trädgårdslärare vid folkskoleseminarierna såsom en följd av övningslärarregleringen förutsätter utskottet, att nämnda spörsmål i lämpligt sammanhang upptages till prövning i anslutning till 1948 års riksdags uttalande i ämnet.

Utskottet ansluter sig till vad föredragande statsrådet anfört angående överarbetning av de föreliggande reglementsförslagen före reglementenas utfärdande och tillstyrker föreslaget bemyndigande för Kungl. Maj:t att utfärda reglementena, att under angivna förutsättningar vidtaga ändringar i desamma samt att meddela erforderliga övergångsbestämmelser.

Vad därefter angår detaljbestämmelserna i avlöningsreglementena har vad i propositionen anförts givit utskottet anledning till särskilt uttalande allenast i följande hänseenden.

Under punkt 4 av övergångsbestämmelserna till övningslärarreglementet behandlas frågan, i vilka fall ordinarieskap i det nya reglementets mening automatiskt bör vinnas av övningslärare vid folk- eller fortsättnings-

skola. Enligt föreskrift i kungörelsen 1949:728 angående tillämpning av SPA-reglementet skall det ankomma på skolöverstyrelsen att beträffande övningslärare av nämnt slag bestämma huruvida vid tillämpning av SPA-reglementet och kungörelsen lärare skall anses såsom ordinarie eller extra ordinarie lärare. I anslutning härtill har föredragande statsrådet föreslagit, att ordinarieskap inom den nya organisationen automatiskt skall vinnas av lärare, som enligt dylikt beslut av skolöverstyrelsen skall anses såsom ordinarie. Utskottet har icke något att erinra häremot och förutsätter, att vissa i propositionen omnämnda lärare, som pensionsreglerats genom kommuns försorg, skola kunna i ifrågavarande avseende jämföras med i statens pensionsanstalt reglerade lärare.

Enligt 36 § i förslaget till kyrkomusikerreglemente skulle kantor, som utan något sitt förvällande förflyttas till enbart folk- eller småskollärartjänst, äga bibehålla det före förflyttningen utgående kantorstillägget under högst 5 år. Utskottet har ansett sig böra ansluta sig till nämnda förslag. Med hänsyn till kantorstilläggets natur — bl. a. skulle det enligt förslag i propositionen 1950:236 vara pensionsgrundande — kan emellertid en tillämpning av nämnda regel i vissa fall medföra mindre tilltalande konsekvenser beträffande befattningshavare som närma sig pensionsåldern och under en längre tid före förflyttningen innehåft kantorstjänst. Under erinran om att lärare vid mindre folkskola, vilken efter minst tio års oavbruten tjänstetid tvångsförflyttas till småskollärartjänst, äger utan tidsbegränsning bibehålla sin ställning i löne- och pensionshänseende, förordar utskottet en sådan komplettering till Kungl. Maj:ts förslag, att den som efter minst tio års oavbruten anställning som kantor utan något sitt förvällande förflyttas till enbart folk- eller småskollärartjänst må bibehållas vid de med kantorstjänsten förenade förmånerna.

Enligt punkt 3 i lärarlönessakkunnigas förslag till övergångsbestämmelser skulle fast anställd kyrkomusiker, som vid övergång till ordinarie eller extra ordinarie organisttjänst komme att lida löneminskning, kompenseras genom personligt lönetillägg. För sådana kyrkomusiker, som icke ha pensionsrätt i sin anställning omedelbart före övergången, skulle emellertid lönetillägget på visst sätt reduceras; härigenom skulle befattningshavarna få betala för den pensionsförmån de erhålla efter övergången. Nämnda reduktion föreslås i propositionen, i anslutning till förslag av statens lönenämnd och statskontoret, skola taga sig uttryck på det sättet, att vid den jämförelse mellan löneförmånerna före och efter löneregleringen, som skall ligga till grund för bestämmandet av personligt lönetillägg, de tidigare löneförmånerna tagas i beaktande endast till 85 procent. Detta innebär, att de nu avsedda befattningshavarna skulle få betala för sin nytillkomna pensionsrätt med 15 procent av sin tidigare lön. Utskottet ansluter sig till grundtanken i förslaget men anser, att den i propositionen förordade reduktionsprocenten medför väl hårda verkningar och kan befaras motverka önskemålet att den nya kyrkomusikerorganisationen skall kunna så snabbt som möjligt genomföras i största möjliga antal distrikt. Utskottet finner sig förden-

skull böra förorda, att vid lönejämförelsen de tidigare löneförmånerna må tagas i beaktande med 90 procent.

Vad i propositionen förordats med avseende på *löneförhållandena för ämneslärare vid fortsättnings- och ersättningsskolor* har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 470 och II: 558 samt I: 469 och II: 559 bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda avlöningsreglemente för övningslärare och avlöningsreglemente för kyrkomusiker i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats, med beaktande dock av vad utskottet anfört;

II. att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t

a) att under de förutsättningar och i den omfattning, som i propositionen förordats, vidtagna ändringar i sålunda utfärdade reglementen;

b) att med iakttagande av de huvudgrunder, som i propositionen förordats, utfärda erforderliga bestämmelser om övergång till sagda reglementen;

c) att med avseende å ämneslärare vid fortsättnings- och ersättningsskolor meddela bestämmelser av i huvudsak den innebörd, som i propositionen angivits;

III. att motionen II: 560 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 12 maj 1950.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Närvarande: se under utlåtandet nr 153.

Reservation

av herrar *Rickard Lindström, Heiding*, fröken *Andersson*, herrar *Lundqvist, Malmborg* i Skövde, *Boman* i Kieryd, *Birke* och *Nihlfors*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 470 och II: 558 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 20 och 21, som börjar med orden »Utskottet vill» och slutar med orden »förnyat övervägande», bort hava följande lydelse:

»Utskottet har icke kunnat undgå att fästa avseende vid vad i de nyssnämnda motionerna anförts. Arbetsuppgifterna för lärarna i slöjd vid folk-

och småskoleseminarierna med avseende å lärarutbildningen torde i stort sett vara likvärdiga med övriga övningslärares, vartill kommer slöjdlärovernas i motionerna berörda arbete med skötsel av maskiner och verktygsuppsättningar, inköp och förvaltning av material m. m. Då sålunda i det hela tillräckliga skäl icke synas föreligga att med avseende å undervisningsskyldighetens omfattning göra skillnad mellan seminariernas tecknings-, musik- och gymnastiklärare å ena sidan och deras slöjdlärare å den andra, finner sig utskottet böra tillstyrka det i de nu ifrågakvarande motionerna framförda förslaget.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort hava följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 470 och II: 558 samt med avslag å motionerna I: 469 och II: 559 bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda avlöningsreglemente för övningslärare och avlöningsreglemente för kyrkomusiker i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats, med beaktande dock av vad utskottet anfört».